

Danske Quislinger - I

Erik Scavenius

Scaveniusserne i dansk Politik har været haarde Halse, hensynsløse Enspændernaturer med Naadigherrens Foragt for den gemene Hob. Den nuværende Udenrigsminister har aldrig været nogen Undtagelse fra denne Regel, omend han en Tidlang var nødsaget til at retouchere disse Egenskaber paa Grund af sin tilfældige Placering i et demokratisk Parti.

Ukendt af den danske Offentlighed, ja endog af Rigsdagen sprang han ind paa den politiske Arena i 1909, da Zahle efter en panikagtig Afstemning i Folketinget ganske uforberedt maatte danne Regering. Det skulde gaa stærkt, og fra Udenrigsministeriet hentede man en 32-aarig nylig udnævnt Kontorchef frem, der havde Medlemskortet til det radikale Venstre i Orden, men om hvis sande politiske Sindelag man glemte at bekymre sig.

Han var bare ikke noget ubeskrevet Blad. Han havde været Legationssekretær i Berlin 1906-08, netop i de Aar, hvor I.C. Christensen lod Kaptajn Lütken og Løjtnant Erik With (den senere Generalløjtnant) forhandle med den tyske Generalstabschef Moltke om Danmarks militære Tilslutning til Tyskland under en eventuel Krig. Usandsynligt er det ikke, at Erik Scavenius har kendt til disse Forhandlinger. Sikkert er det, at han tilfulde sympatiserede med Tanken. Og han kom hjem fra sit Berlinerophold, fuld af Tyskvenlighed og med en Indstilling, som en af hans nærmeste Medarbejdere fra hans første Ministeretid karakteriserede med disse Ord: "Det var for en radikal Mand rystende at høre Erik Scavenius udtale sin Beundring for de tyske Junkere!"

Det maa have været haardt for de radikale Husmænd i 1922 en Overgang at blive paanødet denne danske Junker som Partiformand - motiveret med hans angivelige udenrigsministerielle Fortjenester fra Verdenskrigen. Men det er paafaldende, hvorledes han siden da har søgt at bevare og konsolidere sin Magtstilling i dansk Politik. Det vil erindres, hvorledes han endog en Tid fik gennemført, at han kunde være tingvalgt Medlem af Landstinget, mens han sad som Gesandt i Stockholm - med den tynde Begrundelse, at han ejede et Gods i Jylland! Da han i 1932 vendte hjem til Danmark satte han sig paa Formandspladsen i A/S "Politiken"s Bestyrelse, og man har jo paa dette Blads Politik i hans Formandstid mærket, at det ikke netop var journalistiske Interesser, der drev ham.

Denne kolde Kyniker sagde den Efteraarsdag i 1939, da den nu altomfattende Verdenskrig brød ud: "Nu gik det angelsaksiske Rige under!" Han gjorde saa sandt ingen Hemmelighed af sin Hjertens Mening.

Fire Maaneder efter Danmarks Besættelse afløste han Munch som Udenrigsminister. Hvorfor? Fordi han selv vilde, fordi Tyskerne ønskede det (og visse danske Kredse beklageligvis da som nu mente, at man stod sig ved at gøre Indrømmelser til Tyskerne) - og fordi kortsynede konservative Kredse paa samme Maade som Nazisterne bjæffede om "Havn" over Munch. De - og Danmark - kom fra Asken og i Ilden.

Men Scavenius rykkede nu for tredje Gang ind i Udenrigsministeriet, hvor man efterhaanden alt for godt kendte ham, hans hysteriske Junkerhovmod og Bedreviden, hans neurhasteniske Hidsighedsanfald og hans skabnesvangre Ensidighed, som faldt selv hans nærmeste for Brystet. En af hans Brødre stak ham saaledes i Perioden 1918 - 20 for Slægtens Øjne en knaldende Lussing for at udtrykke sin Foragt for ham...

Hans Entre som Udenrigsminister i 1940 var ikke til at tage fejl af: Han gav en tysk Journalist et Interview, hvori han udtrykte sin Beundring for Massenedslagtingerne i Polen, Norge, Holland, Belgien og Frankrig og sin absolutte Vilje til at indordne Danmark under tysk-nazistisk Magtpolitik. Bagefter forlangte han disse Udtalelser godkendt af det samlede Ministerium som Regeringserklæring og han fik sin Vilje. Man turde ikke Dagen efter Ministeriets Udnævnelse tage en Ministerkrise paa dette Spørgsmaal. Og senere har han Gang paa Gang benyttet samme Metoder til at gennemtvinge Opfyldelser af tyske Krav, der paa aldeles afgørende Maade brød med Løfterne af 9. April.

Erik Scavenius var Sjælen i Foretagendet, naar Handelsaftaler med Tyskland skulde slutes, der betød dansk Kæmpeeksport uden andre Modydelser end værdiløse tyske Veksler til Nationalbanken. Det var ham, der energisk kæmpede for at lægge Danmark helt ind under Tyskland i en Mønt- og Toldunion, hvorved ogsaa Danmarks Udenrigspolitik (ogsaa efter Krigen) skulde varetages af Berlin. Det var Erik Scavenius, der i Regeringen var den drivende kraft ved Udfærdigelsen af den skandaløse Erklæring af 26. Juni, hvor Regeringen stiller sig paa Tysklands Side i Krigen mod Rusland. Det var Erik Scavenius, der fik givet Fritz Clausen og Tyskerne Tilladelse til den lovstridige Hvervning til "Regiment Nordland" og "Frikorps Danmark". Det er Erik Scavenius, der i Regeringen bærer Hovedansvaret for Regeringens Tiltrædelse af "Antikomintern"-Pakten.

I Krig, i Fred, i Sejr og Nederlag har Scavenius stedsø haft og har stedsø som Formaal at lægge Danmark tættest muligt ind under tysk Overherredømme. Hans nærmeste ved fra den seneste Tid at berette, at hans Selvsikkerhed er blevet mindre, hans Tro paa en tysk Sejr svækket. Og dermed følger for ham en personlig Urofølelse.

Ikke uden Grund. Det danske Folk vil drage Junker Scavenius til Ansvar, naar det igen bliver Herre i eget Hus.